

چریکی دل

مههدی فه للاحی رۆسته مان

(سه ره مه س)

چرىكەي دۆل

هۇنراۋەي :

مەھدى فەللاخى پۇستەمان

«سەر مەس»

خانى

سرشناسه: فلاحي ژستان، مهدي
بدداور: چريکه‌ي دل، مهدي فه‌للاحي روسته‌مان سه‌رمس
مشخصات نشر: سه‌فر، انتشارات خاني، ۱۳۹۸
مشخصات طاهري: ۴۳ ص ۱۴۰۲۱ س.م.
شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۹۹۲۳۲۸۳
وضعيت فهرست‌نويسي: فيبا
يادداشت: کردي
موضوع: شعر کردي - قرن ۱۴
موضوع: Kurdish poetry - ۲۰th Century
رده بندي کنگره: PIR ۲۲۵۶
رده بندي ديويي: ۸۵۹/۲۱
شماره کتابشناسي ملي: ۵۶۹۳۵۵۰

چريکه‌ي دل

مهدي فه‌للاحي روسته‌مان سه‌رمس
سال و نوره‌ي چاپ: ۱۳۹۸ - يه‌که‌م
تيراز: ۳۰۰
شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۹۹۲۳۲۸۳
ده‌رگاي چاپ: خاني
پيتچن و په‌رازين: لوميد موله‌دده‌س
رووبه‌رگ: لولمان علي‌وه‌پسه

سه‌فر، مهيداني هه‌لو، چاپه‌مني خاني، کتیب‌فروشي هونه‌ر و نه‌نديشه
پنوه‌ندي: ۰۰۹۸۹۱۸۷۷۷۱۵۸۵

www.kurdbook.ir

پیشه‌کی

من وه کوو هیندیک لهو نووسه‌رانه و شاعیرانه نییم شانی لی شل بکه‌م و هه‌موو ژیا‌نی خۆم له پیشه‌کی کتیه‌که‌مدا بنووسم. سه‌باره‌ت به‌من «مه‌هدی فه‌للاحی رۆسته‌مان» ناسراو به‌«سه‌رمه‌س»، ۲۳ سال‌م ته‌مه‌نه و خه‌لکی ساحییی نزیکیی سه‌قزم و له‌پاریزگای کوردستانی نیران ده‌ژیم. هه‌ر له‌مندالیه‌وه‌ خولیا‌ی شیعر و نه‌ده‌بی کوردی بووم. نه‌م «چریکه‌ی دَل»-ه‌یش وه‌ک به‌ره‌م، دووه‌م به‌ره‌می منه‌که‌وا نیسته‌له‌به‌ر ده‌ستی تیوه‌ی خوینه‌رانی هه‌ژایه.

سه‌باره‌ت به‌دووبه‌یتی

دووبه‌یتی، رۆباعی یان quatrain یه‌کیکه‌له‌قالبی شیعی سوننه‌تی فارسی که‌له‌گه‌ل چوارینه‌دا جیا کراوه‌ته‌وه و دوو فۆرمی جیاوازن به‌لام به‌داخه‌وه‌پاش تیپه‌رینی ده‌یان سال له‌نه‌ده‌بی کوردی‌دا هه‌شتا دووبه‌یتی و چوارینه‌لێک جیا نه‌کراونه‌ته‌وه و به‌هه‌ردوو فۆرمه‌که‌هه‌ر چوارینه‌یا چوارخشته‌کی ده‌لێن. چوارینه‌له‌نه‌ده‌بی فارس‌دا له‌سه‌ر کیشی دوا‌زده‌برگه‌یی و دووبه‌یتی یا‌زده‌برگه‌یی و هه‌ندئ جار مه‌وزوون و باب‌ه‌ت و ناوه‌رۆک گۆرپانکاری به‌سه‌ردا ده‌هه‌یتیت. دووبه‌یتی له‌میزووی نه‌ده‌بی نیراندا زۆر بایه‌خی پێدراوه، هه‌ر بۆیه‌ زۆربه‌ی شاعیره‌فارسه‌کان له‌م قالبه‌دا شیعیریان نووسیوه و زۆریش

لیکۆلینهوه له م بواره دا نه نجام دراوه. به ناو بانگترینی نهم دووبهیتی فارسیانه، عهتاری نه شاپووری، مه نوو چنهری دامغانی، نه بولحه سه نی باخزری و بابا تاهیری هه مه دانی نووسیویانه و زۆریش به ناو بانگن. ههر بۆیه به زۆربه ی زمانه زیندوو هکانی دنیا وه رگتپر دراوه ته وه. خه ییامی نه شاپووری و هاتیفی نیسفه هانی جیاوازترین و جوانترین دووبهیتی فارسیان هۆنیسه ته وه و کیشی دووبهیتییه کانیا ن له هه موو کهسانی تر جیاوازتره و تاییه تمه نندی خۆیا نیا ن هه یه.

نه که رچی نهم قالبه شیعریه تاییه ت به فارس بووه، به لام ههر له ناو فارسدا نه ماوه ته وه و له ناو کوردانیش دا باو بووه، زۆر له شاعیره که وهه کانی کوردیش وه ک: حه زه ته ی مه حوی، حه ریتق، حه مدی، هه زار، هیمن، جه لالی مه له کشا، نه حمه د هه ردی و زۆری تر له شاعیرانی سه رده م له م کیش و فۆرمه دا شیعیریا ن نووسیوه، به لام وه ک چۆن له ناو شاعیره فارسه کاندا خه ییام و هاتیف به ناو بانگن، له ناو شاعیره کورده کانی شدا مامۆستا هه زاری موکریانی له هه موو شاعیرانی تر ناو بانگی به رزتره و چوارینه کانی جیاوازتر و تاییه تمه ندره.

دووبهیتی له چوار نیوه دپه پتیک دئ که نیوه دپه کانی یه ک و دوو و چوار هاوسه نگن و له باری کیش و به شه وه (هجا) به رانه رن به لام جاری وا هه یه له نیوه دپه ی سیهه م دا نهم مه رجان ه پارێزراو نییه. نه وه ی له بهر ده ستدایه:

نه وه ی له بهر ده ستی ئیوه ی هیژایه، هه لقولاوی هه ستی لایه تی منی «سه رمه س» ه که له قالبی چوارینه دا خۆی نشان داوه.

سەرەتای ئەم کتییە چەن دووبەیتی یەک بوو کە لە کاتی پشوداندا نووسیبووم بەلام کاتێ وردتر سەرنجی دووبەیتیەکانم دەدا زانییم ئەم چوارینانە دەتوانن کتییەکی سەر بەخوێن و لەناو کۆمەڵگای ئەدەبیدا جێی خۆی بکاتهوه؛ هەر بۆیە بایەخی زیاترم بە چوارینە نووسین دا و توانیم ئەم بەرھەمە پیشکەشی کتییخانەی ئەدەبی کوردی بکەم.

نەگەر چی کەس بە ماستی خۆی نالێ ترشا! منیش ئەم «چریکە ی دل» بە خراپ نازانم و هیوادارم نێوی خوێنەریش بە دلتان بیت.

لێرەدا جێگەی خۆیەتی هەول و تیکۆشانی مامۆستای بەرپۆزم لوقمانی ئەللامورادی لەبەر چاو بگرم و بە دل سپاسی بکەم کە وێرایی سەرقالیەکانی خۆی بەم کتییەدا چوووەتەو. بە هیوای سەرکەوتنی و تەمەن درێژی بۆ مامۆستا لوقمانی خوشەوێست.

مەھدی فەللاحی رۆستەمان - «سەرمەس»

ساحیب

١٧ ی ڕێبەندانی ٢٧١٤ ی کوردی

سەرەتای نەم کتێبه چەن دووبەیتی یەک بوو کە لە کاتی پشوو دا
 نووسیبووم بەلام کاتی وردتر سەرنجی دووبەیتیەکانم دەدا زانییم نەم
 چوارینانە دەتوانم کتێبکی سەر بە خۆ بن و لەناو کۆمەڵگای نەدەبیدا
 جێی خۆی بکاتەوه؛ هەر بۆیە بایەخی زیاتر بە چوارینە نووسین دا و
 توانیم نەم بەرھەمە پیشکەشی کتێبخانەی نەدەبی کوردی بکەم.
 نەگەر چی کەس بە ماستی خۆی نالێ ترش! منیش نەم «چریکە
 دل» بە خراب نازانم و هیوادارم ئێوەی خوێنەریش بە دلتان بیت.
 لێرەدا جێگەی خۆیەتی هەول و تێکۆشانی مامۆستای بەرپێزم
 لوقمانی نەللاموردی لەبەر چاو بگرم و بە دل سپاسی بکەم کە وێرایی
 سەرقالیەکانی خۆی بەم کتێبەدا چوووەتەوه. بە هیوای سەرکەوتنی و
 تەمەن درێژی بۆ مامۆستا لوقمانی خوشەویست.

مەھدی فەلاحی رۆستەمان - «سەر مەس»

ساحیب

١٧ی پێنەدانی ٢٠١٤ی کوردی

.۱

نه و نه ندهم خه م له دووری تو چنیوه
خه فته، مه بنه ت، هه موو دلمی نه نیوه
بلنی شادی هه بن له م ژینه تاله؟؟
به غهیری په نجه پویم قه ت نه دیوه

.۲

که دهردی من وه کوو سیل دار گرانه
مژینی لیوی تو ش دهرمانه، گیانه
شفام دی هه روه کوو عیسا بییم
وهره ته مړو که هه بن سوژی نه مانه

.۳

له کاتی مردنا ییره سهریم
به دهنگی خوش بکه گریان و شینم
به قه د دنیا ته گه رتاوانی من بی
شه هیدم چونکه کوژراوی نه وینم

.۴

به هاری سهوژی ژینی من به تاله
دریژایی ته مهن، زستانه، تاله
به مردن مه رله نه م سهرمایه هه لبیم
که چی گه ردوون نه لی منداله، کاله

۵.

بەلەن بوو مەرگ و ژىنمان پىكەوۋە بى
دەسا بۇلچى بەلەنت نەچوۋە جى؟؟
بەسەر خۇشى يە سەر پۇزگارت
مەتائەو پۇزە ۋا مەحشەر دەقەومى

۶.

مورىدى تۇم لە دىئا تا بىنىم
لە بەر تۇدا نەين سەرنانوىتىم
پىرى دىئا كچۇلەي نەرم و نۇل بى
بە چاۋى تۇگولم كەس نادوىتىم

۷.

ژيانم بەرلە تۇپىر بوو لە خۇشى
سەرت ھەلدا خەم و زووخاۋى نۇشى
دلىم زىنجىرى داۋى بىكى تۇيە
نەتۇيش بۇ دلبەرى خۇت تى دەكۇشى

۸.

ژيانى من ھەموۋى شىن و شەپۇرە
سەرى بىكى خەمانم بەرز و شۇرە
چىيە سوۋچ و گوناھى من خودايە
كە خۇشى و پىكەنەن لىم مەرج و مۇرە

.۹

گونم په نگم وه کوو بهی زه رده بی تو
جهرگ له ت له ت، له شم پر دهرده بی تو
به من چی کۆشک و نالاری بلوورین
منی «بینچاره» جینگم هه رده بی تو

.۱۰

ته مه ن پۆبی به بی هو هه ر له دووی تو
منی «بینچاره» ناواری که ژ و کو
چییه بۆچی نییه په حمت له گه ل من
وهه جاریک به لوتفت ییره ژوان بۆم

.۱۱

به هاری ژینی من بی تو خه زانه
له گه ل تو دا خه زانیشم ژیا نه
له نا هی سه ردی ناو سینهم بترسه
وهه با ده س له مل بین هم ده مانه

.۱۲

هه موو عومرم له دووریت چوو به زایه
شنه ی بسکت دلی خستوومه کایه
وهه بنۆینه نه و نه رمه له شه ی خۆت
که بۆ دهردی گرانی من ده وایه

۱۳.

ئەگەر مەيلىت ھەيىن ۋەك جارى جاران
بە دىل خوشى بېچىنە كۆپى ياران
ھەتتا كەنگىن بىزىن دەرد ۋە مەيىت
كە ۋا مەيىت ھەموو دىلمانى تاران

۱۴.

لە دوورىت تاقەت ۋە ھىزم نەماۋە
نەمامى لاۋى عومرم تىك شكاۋە
بە ۋىنەى سىسە غونچە ۋا بە پرووى تۆ
گەشم دىن من كە پرووى تۆ ۋەك ھەتاۋە

۱۵.

بە عومرم بىن ۋە فائى ۋەك تۆم نەدىۋە
لە داخى بىن ۋە فائىت سىنگ درپۋە
ئەويندارى ۋە كوۋو من كۋالە دنيا
قەلى «يىچارە» بى بۆم قېرۋە

۱۶.

ۋە كوۋو خالت پەش ۋە تارىكە ژىنم
بە موژگانىت دىل ۋە لەش پىر بىرىنم
ئەگەر تىك تىك لە جەرگم خوين بېچۇپى
نېيە باكم كە سەرمەستى ئەوينم

.۱۷

برینی من به سۆیه بۆت وهره دهی
دلی «بیچاره» سووتان سا هه تا که ی؟؟
برینی من به ئاسان دیتسه سا پرێژ
ئه کهر بیتشه نه بهم گیانه له دوو بهی

.۱۸

به عیشوه پنی وتم: دهه به که نیسم
که ئاواتو به غه مباری نه ییسم
ده سا کهر دل په روشیم شادی تویه
ده با پرپر له خوی بی گشت برینم

.۱۹

وه کوو مه جنوون له داخی لهیل له کتوم
شه و پوژ چۆل و دهشت و دهر نه پتوم
به ره و پووی تۆ نزای من هه ره هه هیه:
شه رای هه ردوو گۆنا کهت به لیتوم

.۲۰

له داخی دووری تویه زه رده په نگم
له بی مه یلیت گۆلم دل پر له ژه نگم
ئه کهر دنیا مه له سه رتو بی به دوژمن
به چاوانت فه سه م مایل به جه نگم

۲۱.

مژۇل و چاوى پەشت و بسكى خاوت
منى «يىچارە» يان خستوتە داوت
هەموو عالم بىكەن لۆمەم چ باكە؟؟
هەموو دونيا دەھىنى لām دوو چاوت

۲۲.

مىتكى شىت و دىوانە و ئەويندار
بە تىرى چاۋەكانت دل بريندار
لە دوورى تۆ هەموو ساتم نەمانە
چ خۆشە مردنم با بېچمە سەردار

۲۳.

بە قوربانت دل و گيان و سەرو لەش
لە بۆت سووتام، نەماۋە يارى چاۋگەش
هەموو عالم لە گۆمى هەش نوقووم بوون
دەسا با بى بە قوربانت لەشى مەش

۲۴.

وەرە ساقى وەرە ساقى وەرە دەى
وەرە بۆم تىكە لەو بادە پەياپەى
بە بادە مەرخەم و دەردم وە راۋنىم
بىزىم و پىكە تىم و بىلىم ئۆخەى

۲۵.

هه ناکه ی نه لهره دان نه ی مالت ناوا
له بن مه یلیت نه مه ن رۆیی به ناوا
به بن تو کۆشکی ژینی من چ ناره
به ماهی پرووت ژیا نی من که ناوا

۲۶.

له دووری به ژن و بالات کویره زه ی بنم
که تو راوی برپاوه که ی بن و به ی بنم
گولم بن مه یلیه که ی تو کۆشتمی سا
به تو بالت گولی خۆم، خۆین و ده ی بنم

۲۷.

به بۆنت سووسه نم «سه رمه س» ات و شیتیم
نه ماوم گیانه که م وه ک تو زی پیتیم
له بو «بیچاره» گش دنیا ی گولی شوخ
بلی تو خوانه من بۆتو که کیتیم؟؟

۲۸.

هه ناکه ی من بچیزم ده ردی دووری
دلیم نه به ماوه هیچ هینزی سه بووری
گولم ناکه ی ده لێسی سه بر و سه برکه
نه تو بو خۆت نه وه نده ی من سه بووری؟؟

۲۹.

ئەمەن دەردەم گەران، تۆپىش شادمانى
بە دەردى ئەم دلتە هیچ كات نەزانى
چ سىڭكە لە بەينى ئەمەن و تۆدا
بە دل خوشىم ئەتەتۇ بۇ دل گرانى؟؟

۳۰.

لە چارەم واىە دارى بى سەمەرم
بنالەينىم، دەوام ھەردەرىدەرم
ئەگەر پۇژىك نەبىم كۆرپەم ھەتيون
ئەمەن مەن بابى گشت دەرد و كەسەرم

۳۱.

ژيانم بۇ دەبى ھەردەرد و خەم بى؟؟
خەفەت باران و ھەرتاوم لە چەم بى؟؟
بە ئاوى چەم درووس بوو دووھەزار چەم
شەپۇلى چەم ھەتاكەى چاۋ لە چەم بى!!

۳۲.

ئەنەلەينىم لە دوورى بەژنەكەى تۇ
و ھەكوو مەن قەيسى مەجنوون كەى گەپا كۆ
گەپى زۆر بەرزە بۇ ھەسلەت دلەى مەن
ھەتاكەى دل بىسووتنى و ھەربىكارۇ؟؟

۳۳.

له هيجرى تۆيه من جه رگم بىراوه
نييه نۇقره و دل ئارامى نه ماوه
كه لىم دوورى وه كووشه و تاره پۇزم
وه ره پوخساره كهت جه شنى هه تاوه

۳۴.

له هيجرى تۇ خه م و ده رد م خه لاتيه
چ ده ردى من چ ده رمانم له لانه
هه تاكه ي من بچىزم زووخى دۇزه خ
وه ره وه سلت وه كووشه جىژنى به راته

۳۵.

نه نالنىم له ده سنى ده ردى كارى
دل م بۇچى به تهنيا ده رده بارى
له بۇ «يىچاره» هيج هيوانه ماوه
مه گهر ره حمى جه نايى زاتى بارى

۳۶.

نه نالنىم له ده س نه م ده رده سه خته
خه ناي هيج كه س نييه نال م له به خته
هه موو خوشى ده بى بۇ قهرز و قهرز بى
به لام ده رد و كه سه ر بىلچ پوخت و نه خته

۳۷.

ده کانه له دهردی عیشقی تو دل
وه کوو مه جنوون بوه نامتیه یی گل
نه گهر دهردی فیراق وایه خودایه
ده بی چون بی دلی ده ربی له تیو کل

۳۸.

له میژنه هم دلهم جیژوانی دهرده
هه ناسهم وهک ته می سه رکیوه، سهرده
به غهیری ناوی چاوی پر کولی خوم
نیسه کهس پی بلی «بیچاره» بهرده

۳۹.

ده بیسم ناوه کهت سه رمه ست و شادم
هه موو ده پروا خهم و مهینه ت له یادم
به غهیری ناوی تو گهر دیته بهر گویم
به وینه ی کاکه هم بۆت نامورادم

۴۰.

منی عاشق نه نالینم ژهم و دهم
هه موو عالم به که یفه و که یفی من کهم
که می چی؟ من ژیانم پر له دهرده
خودایا هر له بیرت ماوه من هم؟؟

.۴۱

که رُوحی من له ږی تږدا شهیده
مه لن شیتته، بلن زانسا و موریده
نه گهر جارتیک بفرمووی بږ سه راکه م
همووی خاوین ده کم به و ناوی دیده

.۴۲

قل و بولبول به خویندن چوونه بازار
وتیان: قل ده نگی تږ پر بوو له نازار
که گویا بولبوله ده نگ خوش و «سرمه س» ت
که چی سهر به سته قل بولبول گرفتار

.۴۳

نه گهر چی دیلم و پر ناهی ساردم
به که یفم چون سلاوت بږ هه ناردم
نه گهر ږوژیک به یادی تږ نه نووم شو
په نیره پتکه نین، من چه شنی کاردم

.۴۴

به هاره و ده شت و کو شینه هموو دهم
که لی یاران ده ږون بږ که شت به بن خهم
منی سهر شیت و «پنچاره» و په شنیو حال
به ناواتم له دوور سهر ږکی تږ کم

.۴۵

دەكەى جن جن دلّم وهك نه شتەرى تېز
لە دوورى تۆبە من ماوم گەلى گېز
وهرە لەيلم ئەمن مەجنوونەكەى تۆم
هەتاكەى وىلى كىوبىم شۇخى خويىرپىز

.۴۶

هەموو پۇژى ژيانم تارە وهك شەو
شەویش قەت ناكەوئى لەو دووچەمم خەو
دلە «يىچارە» كەم وىلى كەژو كۆ
لەبن بەردان ئەقاسىنى وهكوو كەو

.۴۷

هەموو عومرم بە چاوت چوو بە زاىە
دلّم، گيانم لە رىنى تۆدا فەناىە
ئەوەى فەرمووت بە جىم هيتا سەراپا
كە حوكمى تۆلە لای من زۆر پەواىە

.۴۸

هەموو پۇژم شەوى تارە بەبىن تۆ
شەكر، هەنگوين وهكوو ژارە بەبىن تۆ
كە دنيا پەر لە خوشىش بن بە من چى
دلّم دىل و گرتارە بەبىن تۆ

.۵۳

لە بۆۋەسەت زامانى خامە لالە
چلۇن بېكەم ۋەسەت نەۋ چاۋە كالە
ئەگەر بىمەتتە يەزدان غومرى نوۋوچىش
بە يەك بوۋنى مەن ۋ نۆزۇر مەھالە

.۵۴

ئەۋەي ۋا ئەۋگولە ناسكەي لە لايە
لەزەي لىمۆي دلى دىتتە كابە
بنالەتتى ۋ بىكا ھاۋار درۆيە
ئەۋەي ۋا كە لە تۆ دوور بى فەنايە

.۵۵

دلى كەيلىم لەبەر تۆيە ھەزارە
لە پىر پۇشى جىل ۋ بەرگى پەزارە
كەنەن بى تۆ بىچتە خوانى لىوم
بزانە پىكەنەنم گىشت بەزارە

.۵۶

بەين تۆ چلۇن بىزىم ۋ چلۇن بىنىم
بەين تۆ چلۇن سەرى شادى ھەلەنم
لە دوۋى بالات نەكەم بۆنى گولى دى
بلىنىم داۋە، مەن خاۋەن بلىنىم

.۵۷

گلینه‌ی چاوه‌که‌م، هات جیژنی قوربان
سه‌رو مال و دل و گیانم به قوربان
چییه به‌م رۆژی جیژنه‌ش عاجزی لیم؟؟
له‌په‌حم و گه‌وره‌یی تو دووره قوربان

.۵۸

وه‌ره ساقی له‌ بۆم تیکه به‌ په‌یمان
به‌ ناچارێ شکاندم عهد و په‌یمان
نه‌من هه‌رچه‌ن ده‌که‌م دووریم له‌ مه‌ینه‌ت
به‌لام مه‌ینه‌ت په‌یاپه‌ی دی له‌ په‌یمان

.۵۹

له‌ دووری تو دل و گیانم له‌ ده‌ستچوون
نه‌تۆ له‌یلی، منی «بینچاره» مه‌جنوون
نه‌من بو‌تۆ دل و گیانم له‌ ده‌س چوو
ئه‌فه‌رمووی جابه‌ من چی با بچی، توون

.۶۰

که‌ تۆ نه‌م‌پۆ له‌ من تۆراوی ئازیز
خه‌زانم کرد به‌ وینه‌ی به‌رگی پاییز
دل و گیان و ژیانم پاکی برپا
به‌ شه‌رتی تۆ له‌ من جارێک نه‌بی زیر

٦١.

جه نابی شیخ نه گهر یینی پرووه کت
نه بن شیت و پهرؤشی تو و خووه کت
منی «یئچاره» خو شیخ و مه لانیم
نه بن چ بکهم له تاو هات و چووه کت؟؟

٦٢.

خه منیم چون له یادی من به دووره
خه منی من له بلوی جه ژن و سرووره
نه تو که ی عاشقی چاوم که عاشق
له سه رواده و به لینی زور جه سووره

٦٣.

نه من پیکراو و کوزراوی مرؤلم
همووی سوور بوو به خوین جیژوانی چولم
نه گهر ده زمانی زامانم نه که ی خوت
گولم «یئچاره» م و یه کجار کلؤلم

٦٤.

دلی زارم وه ها ئوقره ی هیه پیت
که وا دایم نه نالینی له به رپیت
نه ونده دل رهق و لووت به رزی دل بهر
ده تارینی دلی دلدار به دووپیت

.٦٥

دَلَم وهك زولفه كهت لوول و پەريشان
ژەم و دەم هەردە نالینى لە تیشان
هەزار جار من بە قوربانى خودا بىم
كە نه قشى پشت و هەم بالانى كيشان

.٦٦

لە هيجرى تۆيه دَل دايم پەرۆشه
لە بۆ وهسلت دلى شتيم بە جۆشه
بەوهى شادم كە جار جارى لە خەودا
ئەينم قامەت دلدەر، چ خوشه

.٦٧

لە تاو هيجرت ئەسووتيم چاو بە گريان
لە وهسلت دا ئەترسم بىم بە بریان
من و پەروانە خو دەردمان بە کتيكه
ئەسووتين هەم لە وهسل و هەم لە گريان

.٦٨

گولم يادت پەنقى ناموراديم
خەمى دووريت لە جينگەى كەيف و شاديم
بە يادى تۆ ئەنالينم شەو و رۆژ
لەرهى لەرزانه كهت هەردەم لە ياديم

٦٩.

نەترسەم دڵ بێی رسوا لەبەر پێت
بە عەشقی تۆ منی «بینچارە» بێ شەیت
چ دڵ سەختیت و سەر پرینگەم نەهاتی
لە سەر کام پێی دەبا من یتە سەر پێت

٧٠.

گۆنیکم والە باخی وەسل چنیووە
نەمن پێم وابوو عەشقم پێ نەنیووە
کەچی گۆل وەک دروو پروو چوو لەچاو
شەرابی لیو لە چاو تکتک وەریووە

٧١.

نەمامیکم لە باخی عەشقی تۆدا
زێراوێم لە گۆنای دەشت و کۆدا
بە دەس خۆتە ژیاوێم یا نەمانم
بکە تێرم لە ئاوی چۆمی خۆدا

٧٢.

نەگەر من جووم نەتۆ بێمکە موسوڵمان
نەخۆشی دەردی تۆم خۆت بێمکە دەرمان
نەگەر قاییل بەوێم واپووت بێم
دەسا وەعدێکی جێژوانت دە پێمان

۷۳.

نه من کیم تا نه تو عاشق به من بی؟؟
له بو وه سلت بسوونم من له مهرچی؟؟
نه لاین تو زور به ره حم و دل به زه یست
له کاتی مردنا مهر قهبری من دی؟؟

۷۴.

نه مامیکت له دل دانا به دوو چاو
به غه مزه ی چاو نه گهر نه یدینه بهر ناو
نه بی سیس و به لاوی تیک ده پرووخی
نه مه که ی شهرتی باخداره به لهک چاو؟؟

۷۵.

له باسی عیشقی مه، شار بوو به هاوار
چلون بوو که و ته مهر زاران، سه د هاوار؟؟
له کاتیک دا نزیک بوو وه سلی تیمه
به پشکوی هبجرو دووری بووین گرفتار

۷۶.

له بهر عشق و نه وینی تو به وه لالا
له قهوم و خیش و خه زمان بووم ته وه لالا
نه گهر داوا بکهم ماچیک له گونات
به بی ره حمی نه لئی لاجو، نه وه لالا

۷۷.

هه موو گيانم پڙا و سووتا به له ک چاو
نه سيري زولفی خاوت بووم زولف خاو
له بهرچی خوت له من زياتر نه زانی؟؟
به جووت هه رکمان نه بهین بهک دوو میتر جاو

۷۸.

نه پشکئی لیوه کهت قه من لئی نه باری
برینم پر نمهک ده کیرین به جاری
برو؛ تیری مژولت کار مهینه
که کوژراوم به له نجهی دوو هه ناری

۷۹.

خه م و مهینهت برامن دوو برای چاک
به لئینان داوه من هه رگیز نه بم تاک
عه جبه سوورن له سه رواده و به لئینان
له گهل من دان هه تاکوو ده چمه ژیر خاک

۸۰.

به لئنت دا که بی بولام گولی جوان
نه هاتی و هه شکاندت عهد و پهیمان
هه زار جاری تریش بشکینی وه عدهت
به هیواتم به نه نیایی له جیژوان

۸۱.

ئەتۆ شەم بىى منىش پەروانەكەى تۆم
ئەتۆ لەيل بىى منىش دىوانەكەى تۆم
ئەتۆ چى بىى منىش بۆتۆم دلە گيان
كە قومرى بىى منىش ھىلانەكەى تۆم

۸۲.

لەگەل من دا فەلەك ھەر خوار و چەوتە
خەمى پىن دام وتى ھانانى شەوتە
قور و لىتە و تەوہن^۱، لىفە و سەرىنم
وتى ئەم جىگە نەرمەيش شوتى خەوتە

۸۳.

بە گۆشەى چاوەكەت لىمان كە چاوى
بە دەنگە خۆشەكەت لىمان كە قاوى
لە زىستانى جىيائى دا رچاوم
پروخت ناوہ كەسم لىمان كە ناوى

۸۴.

لە سەرچى بوو لە من تۇراى زەمانە؟؟
لە بەرچى بوو كەوا گۇراى زەمانە؟؟
لە بۆ دەردى ھەزاران چارەسەر بووى
كە گەيىە من لەبۇچ دۇراى زەمانە؟؟

۸۵.

نه من چ بکهم له دهس بهردناشی گهردوون
به گه پړیانی گولۍ هیوام نه کا نوون
فراوانن له دنیا دا وه کوو من
له بؤ «بیچاره» بؤ سووره له سر چوون

۸۶.

به زولفه خاوه کت دل بوو گرفتار
به تیری چاوه کت دل بوو بریندار
نه سیرت کردم و جه رگت پرېوم
نه مه که ی شهرتی دلداره، نه ویندار

۸۷.

نه من مه جنوون و نه و نازداره له یله
له بؤ وه سلۍ دلۍ «بیچاره» که یله
هموو عالم ده زانن بؤی نه ماوم
که چی نه و شوخه بوم خالی له مه یله

۸۸.

خه فته بؤ چی نه تو لات دا له پرېار
له بؤ جیت هېشت دلۍ شېتم به بی یار
قه رار بوو تا کوو هه یڼ پیکو بعینین
له من با شتر بلۍ کیت بوو به کرېار

۸۹.

له دووریت چاوه کانم بوون به نه سرین
دلی شیتیم نه واکه و ته گر و شین
نه گریان و نه ناله م باش نه ناسی
همه مووم ناسی به لوتفت یاری چاوشین

۹۰.

به زولفت عالمه مت خسته که مهنده
نه نالین همه موو عالم له به نده
چ بی باکی، له بق راو چهنده سووری
ده که ی عالم ژهر خوار تو به قنده

۹۱.

له بهر کولمی سپیت هه لنایه چاوم
به دوو چاوی ره شت سووتا هه ناوم
مه که، لاچو هه موو گیانت به لایه
به موژگانت هه موو لهش دابر اوم

۹۲.

به بی تو ژینی من سه رجهم به ناله
له عه شقی کولمه که ت دل که و ته ناله
به غه مزه و له نهجه «سه رمه س» ات گیز و ویزه
له پیناوم دلشست کرچ و کاله

۹۳.

به سیله ی چاوی تو به ربوو شه راره
له گیانی پر له خاری نهم هه زاره
ونت بی دینه هه رکه س بی به لینه
که چی ناکه ی وه فابهم گهسته ماره

۹۴.

له دووری تو دلم خوینی پزاهه
دلم هیسزی سه بووری لانه ماهه
هه موو عومرم له پی تو دا فه نا بوو
وه ره با بون بکه م نهو زولفه خاوه

۹۵.

له هيجری تویه چاو فیربوو به گریان
هه تاکه ی من نه سووینی به هيجران
ده لین مه عشوق له بو عاشق به ره حمه
که چی «بینچاره» که ی خوت کرد به بریان

۹۶.

له پی عه شقت جوانیم دا به پیری
نهوا مردن به هندی دیت به پیری
بزییم، بمرم، له جهننه ت یا له دوزه خ
به چاوانت گولم توم هه ره له پیری

.۹۷

به شارت بئی دلّه پۆزی و یسآله
هه موو پۆشتن شه وانی دهر د و نآله
بآیی وایی منی «بیچاره» پت گهم
به چاوانت هه مووی خه ونه و خه یآله

.۹۸

دوو چاوی من له تاوی تۆ وه کوو نه بیر
به مه جنوونی له ههر د و کو ده کا سه بیر
نه من بۆ تۆ له ژین دا هه ل وه دا بووم
نه تۆیش بئ خه م له سهیرانگا نه که ی سهیر

.۹۹

به زولفی تۆیه شه و تاریک که دادی
نه گهر وایه چ خوشه شه و ده بایی
شه وی تاریک و به ی گووشین چ خوشه!
به هیواتم منی «بیچاره» سا بئی

.۱۰۰

ده با بمرم نه وینت چیته ژیر گل
نه گهر لاشه ییش بتورخنی تۆی له ناو دل
دلی من پر له عه شقی تۆیه چا و رهش
نه بئی وایی دلی دهر چنی له ناو کل

۱۰۱.

له بهرچی نهو دلە ی تو لیم به فینه
له بو «بیچاره» کوشتن زور به فینه
له بهرچی ده رنه که ی حوكمی نه مانم؟؟
گوناهی من به ته نیا هر نه وینه

۱۰۲.

له تاو دووریت دلم کون بوو وه کوو نه ی
دلی زامم ده نالینی په بابه ی
خووم بیرچوو له تاوی عه شقی تو دا
منی «بیچاره» خووم بیرکهم هه تاکه ی؟؟

۱۰۳.

چ خوشه نهو به یانه ی چاو هه لیم
له کوشی نه رمی تو دا سه ر ده رینم
خه یالینکی چ خوشه، چهن به دووره
هه تا نهو پوژه من داخو نه مینم؟؟

۱۰۴.

نه تو شیرین نه من فه رهادی کۆکمن
نهوا من گل نه تو تیرگیز و سۆسمن
له ره ی مه مکت، بزه ی لیوت، قزی خاو
له بو سۆمای دووچاوم بوون به سۆسمن

.۱۰۵

جوانی من به پیری پویی له داخا
به پوخسار نه، نه من پیر بووم له ناخا
له داخی چی؟ له داخی چه رخی گهردوون
منی «بیچاره» بی گول بووم له باخا

.۱۰۶

گولی سۆسه ن له کی پرسم هه والت؟؟
له گه ن کی دا به شت کردوه جه مالت؟؟
نه تو بی خه م نه که ی سهیر و سه فا و گه شت
منیش هه رده م نه نالیم بو و یسالت

.۱۰۷

دوو چاوی من به وینه ی دوو په له ی هه ور
له بو بارین نه نالین به بی سه ور
نه گه رداکا هه موو عالم ده مالن
به نالین دینه سه ر دینم هه زار گه ور

.۱۰۸

دلّه «بیچاره» کهم بی تو کلۆله
هه موو گیانم نیشانه ی دوو مژۆله
هه زار جارت وه عد پتدام به وه سلّت
که چی کلۆشم نه میستایش گیانه، چۆله

۱۰۹.

دلّم «بیچاره» بوو به و دانه خاله
نه تویش بانگم ده کوی ها چونی خاله
نه من خال نیم و شهیدای خالی لیوم
ده وای ده ردّم مژینسی لیوی ناله

۱۱۰.

فلهک یاخوا بشیوین چهرخ و ده ورت
نه من «بیچاره» بووم، تسویم له سه ورت
له گیزاوی زیان تا کوی بسووریم
حه ساوم که به وینهی قهومی گه ورت

۱۱۱.

به خیرهاتی گولم سر هردوو چاوم
له هیجری تویه من سووتا هه ناوم
به بینت به جارن دیمه سر خو
نه تو تاو، من گولنکی سبس و خاوم

۱۱۲.

ونت: بو کوشتی تو زور جه سوورم
له دل ره حمی و به زهیی بوت به دوورم
نه گهر عاشق له بو یاری نه مردبا
درووس و ابو له زولمی وانه بوورم

۱۱۳.

له دهستی شینی من دنیا هه راسه
نه یان پرسی له بو ساتن چ باسه؟
نه وهی وه عدهی وه سل بوو پاک درو بوو
پی یان وابوو دلم گیسکی هه باسه

۱۱۴.

چییه چاره ی منی «بیچاره» بنی تو
منم مه جنوونه که ی ویلی که ژ و کو
نه وه نده شیوه نم کردوه له دوو ریت
دوو چاوم، چاوه که م نه بیاوه هیچ سو

۱۱۵.

وه کوو یوسف نه سیری ییری چاوم
له تاو عه شقت نه ما هیزی هه ناوم
له دارم دهی بکه ی لهت لهت دل و گیان
له سه ر واده و به لیتنم بووم و ماوم

۱۱۶.

دوو چاوی پر له سینحرو زولفی چین چین
نه سیریان کردم و ماییل به من نین
عه جبه ماوم چ سرپنکه له به پنا؟
به که یف و شادی نه و کاته ی نه که م شین

.۱۱۷

له هيجرت چاوه کانم سؤی نه ماوه
به چاوانت قهسم جه رگم بپراوه
چ بئ ره حمی نه تو جه رگت بپوم
له بو وردی ده که ی هه ره عینی قاوه

.۱۱۸

ئه من دیل و نه سیری داوی خه م بووم
ئه من خنکاوی ئاوی هه ر دوو چه م بووم
هه موو عالم خه ریکی عه يش و نوش بوون
منی «بیچاره» کیوی سه ر به ته م بووم

.۱۱۹

چییه چاره ی منی «بیچاره» بئ تو
به ره و کوئ چه منی ئاواره بئ تو
ئه گه رچی من له ته م شاره به ناوم
غه ریم من له ناو ته م شاره بئ تو

.۱۲۰

نه تو نوفلی و دلی من عه ینی می شه
ته وه للا بووم له وه ی وا خزم و خیشه
گولم مردم نه وه ن هاتم به دووتا
ژیانم چوو به دووتا به سه کیشه

۱۲۱.

له کاتیک دا که تۆم یینی به چاوان
له بۆ تۆ بوو دله گیان ههردوو چاوان
منی «بیچاره» بووم به خادمی تۆ
ئهوهی فهرمووت وتم سه رهردوو چاوان

۱۲۲.

که تۆم ناسی له دنیا دهربهدهر بووم
سه راپا شیت، له عالم بی خه بهر بووم
وه های گرتووم له نامیزدهرد و مهینهت
له میژه که وایایی که سه ره بووم

۱۲۳.

هه ره و ساتهی که تۆم یینی به دوو چاو
له جه رگی من تکی هه م خوین و زوو خاو
دهیان ساله له بۆ ماچیک نه نالم
ئهوهنده دل ره قی نه تگوت به سه ره چاو

۱۲۴.

له خهنده و پیکه یینی من به قینه
هه موو ئاواتی خوینی من مژینه
له سه ره چی لیم به قینه یاری چاو مهست
ئه دا حوکمی نه مانم به و جهینه

۱۲۵.

هه تاكهى هه ر ئه نالى مه ستي سه رشيت؟؟
له بو كن جه رگى تو بوسوى له بهر ديت؟؟
ئه تو بو ئه و برپاوه هيزى ئه ژنوت
كه چى بهم حاله تهى تو ئه و گه مهى ديت

۱۲۶.

گولى سوورم وه ره بو تو به تاوم
له پاش هيجرت ده چورپى خوين له چاوم
به لىن وابوو به دل بهد كار پستين
ژيانى من له بو تو به هه ناوم

۱۲۷.

هه تاكهى هه لوه رىتم خوين به ئه سرين
برپاوه له وه هه ناوم هيز وه هم تين
ده كيشم دهردى عالم من به تىكرا
به ناواتم كهوا پوژنىك به يهك بين

۱۲۸.

به زولفى خاوى تو ديل بووم له ناكاو
دلى شىتم ده كهى جن جن به پر تاو
له داوى عه شقى تو دا مهرگ چ خوشه
نه وهك دايبم له هيجرانت كول و تاو

۱۲۹.

نه من ناکه‌ی خه‌م و مه‌ینه‌ت بچیزم؟؟
هه‌ناکه‌ی به‌و دله‌م خویناو بریزم؟؟
به‌ئاواتم نه‌گه‌ر رۆژیک له‌سینه‌ت
خه‌م و ده‌ردم به‌تیکرایبی بنیزم

۱۳۰.

یه‌که‌م رۆژ هه‌ر نه‌تم دیایه‌یه‌ بریا
به‌ناسینه‌ت دووچاوم بوون به‌زه‌ریا
به‌چاوانت دله‌م سووتا به‌جاری
به‌وینه‌ی قاوه‌تال سه‌رگه‌ر که‌نریا

۱۳۱.

له‌پیناوی له‌شی چه‌رمووی وه‌کوو دوو
نه‌وه‌ن هاتم که‌له‌ش فه‌وتا و نه‌ماگوو
منی «پنجاره» خو‌مردم له‌عه‌شقت
بله‌ی کێ بنی که‌بیپووی له‌بۆم قوو؟؟

۱۳۲.

له‌بنی مه‌بلیت هه‌موو عومرم فه‌نا‌بوو
برۆچینه‌ر که‌عه‌شقی تۆم له‌بیر چوو
نه‌تو عاشق نه‌بووی «پنجاره» نه‌ینا
چلۆن عه‌شقی که‌له‌بیر ده‌کری وه‌ها‌زوو

۱۳۳.

هه تا که ی بئی وه فایئ نهی جه فا کار
له بئی مه یلیت سه دان کهس که وته هاوار
له سه واده و به لئین جارێک جه سوور به
که بو جارێک به تۆیش بیژن نه ویندار

۱۳۴.

له بئی لوتقییت هه موو ژینم پزاوه
له کاسه ی چاو که لئی نه سرین پزاوه
نه وین و عه شقی بئی مهینه ت درۆیه
منی «بیچاره» پازیم بهم جه ساوه

۱۳۵.

له تاو دووریته من په نگم په ربوه
خه می دووریت ته واو هووشی دزیوه
گۆمان ناکم له وه سلێشت بجم شاد
که وا مهینه ت هه موو دلمی نه نبوه

۱۳۶.

فه لهک ده ستم به داوینت هه تا که ی
بنائینم له تاو له نجه و له ره ی به ی
به موژگانی دوو چاوی، دل برینه
برینی چی؟ هه مووی کون بوون وه کوو نه ی

۱۳۷.

گولم له کوئی هه تا یتمه سلوات
بکم بونی لهشی بون وهک گولوات
به چاوانت قهسم بو تو نه سوو یتیم
په پوولم با بسوو یتیم پیی هه ناوت

۱۳۸.

له بو وهسلت نه نالینم ده میکه
جه فا تا که ی گولم ژینه و ده میکه
له وهسلش دا خه می هیجران گرانه
خه می دوور یته باشه هر خه میکه

۱۳۹.

نه وهی من دیم له سیله ی چاوی تو دا
ده بی ناواره بزم هه ردهم له کؤدا
له دوو چاوم به خوړنه سرین ده بارئ
وه کوو ناوی به هاری دیت به جؤدا

۱۴۰.

وهه ساقی شه رایی خهس ده یتکه
سهرم گیتژی خه یالاته ده میکه
خه م و مهینهت له دووری یار هه تا که ی
به سهر خوشی بژین ژینه و ده میکه

۱۴۱.

به بینیت برینم پر نمک بوو
خه می دووریت له ناو سینم که لهک بوو
نه گهر جاریک له نامیزت بکیشم
به ههشت و کهوسه ری خوام ناگهرهک بوو

۱۴۲.

له تاو دووریت که لای ژینم وه ریوه
گولم کاسه ی ته من وا هاته نیوه
جه فا تا که ی ژبان کورته و ده می که
فلهک خوینی هه زارانی مژیوه

۱۴۳.

نه گهر بۆم ده رکه وی زولف لوولی چاو کال
به قوربانی ده کهم گیان و سهرو مال
شهرابی خهست و مه یخانه حه رام بی
له بۆ سهر خوشی ده مزوم پروومه تی ئال

۱۴۴.

به بینیی نه من بۆچ واپه شیوی؟؟
له نه م «بینچاره» به بۆچ واپه شیوی؟؟
نه گهر تۆتۆبکه ی سینم به تیکرا
به ته نیا ناوی تۆیه واله تیوی

۱۴۵.

هر نه و کاته ی نه بینم به ژن و بالات
گرفتارم له به نندی زولفی نالات
هموو دنیا بدهم بۆ وه سفی جوانیت
که مه گیانه، به نرخن گیان و کالات

۱۴۶.

هموو شه و چاوه کانم پر له شینه
گری سینه م گه لێ به رزو به تینه
نه یم لیک چاوی پر خوینم که به لکوو
بینم خاوه نی نه و چاوه شینه

۱۴۷.

خه یالی تۆم دهوام هر و له دل دا
له یاد ناچن مه گهر پووچم له گل دا
دلیم وهک بولبولیک بۆ وه سلی بالات
نه نالینن و ده کا هاوار له چل دا

۱۴۸.

له بۆ مه رگم دوو چاوت دیاره سووره
یه که م هیوات که جۆگه ی خوینی سووره
ده با وایی، گولم سه روا له ریتدا
گهریش نازار نه بینی لیم یووره

۱۴۹.

گرفتارم به دهردی دل گرفتار
نه نالینم له دهس چه رخی جفا کار
له نالینم هم موو عالم وهرهس بوون
منی «بیچاره» هر خوت بمکه تیمار

۱۵۰.

نه پرسی حاله کم، حالم خراوه
به دووری به ژنه کت هوشم نه ماوه
که رویشتی و منت جی هیشته دله گیان
دلی بررژاوی «بیچاره» م برپاوه

چریکی دل

(سەر مه‌س)

له‌گه‌ڵ مندا فه‌له‌ك هه‌رخوار و چه‌وته
خه‌می پێ دام وتی ها نانی شه‌وته
هو‌ر و لیته و ته‌وه‌ن لیفه و سه‌رینه‌م
وتی نه‌م جیگه نه‌رمه‌یش شوینی خه‌وته

